Deloitte.

ΑΣΤΥΠΑΛΑΙΑ
#AEGEANENERGYSPRING

Μελέτη βιώσιμης ανάπτυξης του προορισμού «Αστυπάλαια»

Συνοπτική παρουσίαση

Σεπτέμβριος 2020

Διευκρινίσεις & περιοριστικοί όροι

- Η υφιστάμενη παρουσίαση αποτελεί μία Συνοπτική Παρουσίαση (στο εφεξής αναφερόμενη και ως «Συνοπτική Παρουσίαση» της μελέτης βιώσιμης ανάπτυξης του προορισμού «Αστυπάλαια» που έχει εκπονηθεί με την υποστήριξη της Deloitte Business Solutions A.E. (στο εφεξής αναφερόμενη και ως ο «Σύμβουλος») και είναι αυστηρά εμπιστευτική.
- Τα πνευματικά δικαιώματα των μεθοδολογιών και εργαλείων που χρησιμοποιήθηκαν στην παρούσα Συνοπτική Παρουσίαση ανήκουν στο Σύμβουλο.
- Η παρούσα Συνοπτική Παρουσίαση έχει προετοιμαστεί από το Σύμβουλο βάσει στοιχείων, πληροφοριών, εκτιμήσεων, παραδοχών και προβλέψεων που παρείχε ο Δήμος Αστυπάλαιας και αναλύσεων επί δημοσιευμένων στοιχείων από πηγές που αναφέρονται στην παρούσα Συνοπτική Παρουσίαση. Οι πληροφορίες αυτές δεν έχουν επιβεβαιωθεί ανεξάρτητα από τον Σύμβουλο καθ' οποιονδήποτε τρόπο. Ο Σύμβουλος θεώρησε ως ακριβή και δε φέρει καμιά ευθύνη για τα ως άνω στοιχεία και εκτιμήσεις. Επίσης ρητά αναφέρεται ότι ο Σύμβουλος δε φέρει ευθύνη για την εξέταση νομοθετικών, φορολογικών ή ρυθμιστικών θεμάτων, καθώς δεν εντάσσονται στο πλαίσιο της παρούσας Συνοπτικής Παρουσίασης.
- Η αποτύπωση χαρακτηριστικών της αγοράς πραγματοποιήθηκε στη βάση ανάλυσης δευτερογενών δημοσιευμένων στοιχείων. Διευκρινίζεται ότι δεν πραγματοποιήθηκε ανεξάρτητη πρωτογενής έρευνα αγοράς από το Σύμβουλο. Σημειώνεται επίσης ότι οι παραδοχές και εκτιμήσεις της παρούσας Συνοπτικής Παρουσίασης δεν λαμβάνουν υπόψιν τις πιθανές συνέπειες και επιπτώσεις που ενδέχεται να προκύψουν ως αποτέλεσμα της πανδημίας COVID-19 στην παγκόσμια, ευρωπαϊκή ή / και ελληνική οικονομία.
- Κανένα σημείο της παρούσας Συνοπτικής Παρουσίασης δεν αποτελεί ή δεν πρέπει να θεωρηθεί ότι αποτελεί υπόσχεση ή δεσμευτική πρόβλεψη για το μέλλον. Επισημαίνουμε ότι ορισμένες υποθέσεις που έχουν υιοθετηθεί στη Συνοπτική Παρουσίαση αυτή, όπως και οι εκτιμήσεις για τη μελλοντική εξέλιξη διαφόρων μεγεθών, ενδεχομένως να μεταβληθούν, με συνέπεια τη μεταβολή των σχετικών αποτελεσμάτων της Συνοπτικής Παρουσίασης, μεταβολή η οποία μπορεί να είναι και σημαντική. Τα όποια μελλοντικά οικονομικά στοιχεία που παρουσιάζονται στην παρούσα Συνοπτική Παρουσίαση είναι ενδεικτικά και εξαρτώνται από την υλοποίηση διαφόρων παραδοχών αλλά και άλλων προϋποθέσεων οι οποίες υιοθετήθηκαν. Συνεπώς, ο Σύμβουλος και τα στελέχη του δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τυχόν αποκλίσεις των μεγεθών που αναφέρονται στη Συνοπτική Παρουσίαση ή για τυχόν παραλήψεις.
- Η παρούσα Συνοπτική Παρουσίαση είναι εμπιστευτική καθώς περιλαμβάνει στοιχεία και ενέργειες που ενδεχομένως δεν έχουν δημοσιοποιηθεί ακόμα ή ανακοινωθεί σε εμπλεκόμενα μέρη και για το λόγο αυτό προορίζεται για χρήση αποκλειστικά από τον Δήμο Αστυπάλαιας. Η παρούσα Συνοπτική Παρουσίαση δεν επιτρέπεται να αναπαραχθεί καθ' οιονδήποτε τρόπο από τα πρόσωπα στα οποία αποστέλλεται ή να δοθεί σε οποιαδήποτε άλλο πρόσωπο
- Η παρούσα Συνοπτική Παρουσίαση δεν αποτελεί πρόταση προς εξαγορά μετοχών ή/και παγίων και ούτε και θα πρέπει να αποτελέσει μέρος οποιασδήποτε απόφασης για εξαγορά ή για την συμμετοχή σε οποιαδήποτε αγοραπωλησία. Κατά συνέπεια, τα αποτελέσματα της Συνοπτικής Παρουσίασης αυτής δεν μπορούν να συμπεριληφθούν ή να αναφερθούν σε κανένα έγγραφο, συμπεριλαμβανομένων ενημερωτικών υπομνημάτων για ιδιωτική τοποθέτηση, ο σκοπός και ο στόχος του οποίου μπορεί να είναι η συγκέντρωση επενδυτικών κεφαλαίων, χωρίς την προηγούμενη γραπτή συγκατάθεση του Συμβούλου.
- Η χρήση ή στήριξη στην παρούσα Συνοπτική Παρουσίαση από οποιοδήποτε μέρος και τυχόν αποφάσεις που βασίζονται σε αυτήν αποτελούν αποκλειστική υπευθυνότητα αυτών που χρησιμοποιούν τη Συνοπτική Παρουσίαση. Ο Σύμβουλος δε φέρει καμιά ευθύνη ή υποχρέωση για ζημίες που μπορεί να προκύψουν σε οποιοδήποτε μέρος, σαν αποτέλεσμα αποφάσεων που θα ληφθούν βασισμένες στην παρούσα Συνοπτική Παρουσίαση.

© 2020 Deloitte Central Mediterranean. All rights reserved.

Επισκόπηση προορισμού

Γενικά στοιχεία προορισμού

Η Αστυπάλαια αποτελεί το δυτικότερο νησί του συμπλέγματος των Δωδεκανήσων, με συνολική ακτογραμμή ~110 χλμ. και πληθώρα φυσικών όρμων και παραλιών.

Η «πεταλούδα του Αιγαίου», όπως είναι γνωστή, διαθέτει πλούσια ιστορία και φυσικό περιβάλλον που την καθιστούν έναν ανερχόμενο, εναλλακτικό προορισμό για ευεξία και χαλάρωση.

Με βάση στοιχεία από αναλύσεις δημοφιλών πλατφορμών αναζήτησης (π.χ. Google trends), η Αστυπάλαια εμφανίζεται ως λιγότερο δημοφιλής προορισμός σε σχέση με βασικούς ανταγωνιστικούς γειτονικούς προορισμούς όπως π.χ. η Κάσος, η Λέρος και η Τήλος.

Ωστόσο, τα τελευταία χρόνια, γίνονται προσπάθειες ενίσχυσης του brand και της αναγνωρισιμότητας του νησιού μέσα από στρατηγικές μάρκετινγκ και στοχευμένες καμπάνιες προβολής του νησιού, όπως π.χ. η "Smoke-Free" πρωτοβουλία σε συνδυασμό με την ανάδειξη του νησιού ως πηγή θετικής ενέργειας μέσω της καμπάνιας "Astypalea. The Aegean Energy Spring".

Τοποθεσία & προσβασιμότητα

Η Αστυπάλαια βρίσκεται στην περιοχή του Νότιου Αιγαίου, ανάμεσα στα Δωδεκάνησα και στις Κυκλάδες, και διοικητικά υπάγεται στα Δωδεκάνησα.

Το νησί συνδέεται ακτοπλοϊκώς με τα λιμάνια του Πειραιά (~10 ώρες), της Καλύμνου (~ 2,5 ώρες), της Ρόδου (~9 ώρες) και της Κω (~4 ώρες) και διαθέτει το λιμάνι του Αγίου Ανδρέα, το λιμάνι στο Πέρα Γυαλό και το λιμάνι στην Ανάληψη (Μαλτεζάνα).

Το αεροδρόμιο της Αστυπάλαιας διαθέτει αεροπορική σύνδεση μόνο με αεροδρόμια εσωτερικού, και πιο συγκεκριμένα εκτελούνται καθημερινές πτήσεις προς τα αεροδρόμια της Αθήνας, της Ρόδου και της Κω.

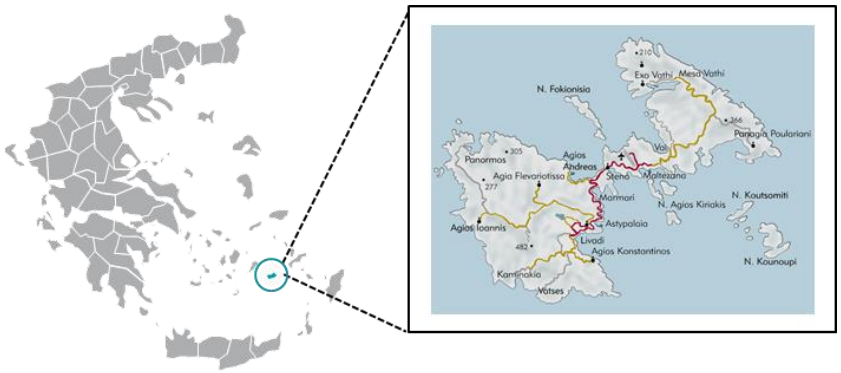

Οικονομική δραστηριότητα & απασχόληση

Σύμφωνα με στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ και του Δήμου Αστυπάλαιας, η παροχή υπηρεσιών και το λιανικό εμπόριο αποτελούν το 85,0% περίπου της συνολικής οικονομικής δραστηριότητας του νησιού, ακολουθούμενη από τον πρωτογενή τομέα (~10,0%).

Οι κάτοικοι της Αστυπάλαιας απασχολούνται κυρίως στον τουριστικό και κατασκευαστικό τομέα, καθώς και στους τομείς της κτηνοτροφίας, της μελισσοκομίας και της αλιείας.

Δημογραφικά στοιχεία

Ο πληθυσμός της Αστυπάλαιας παρουσίασε μείωση κατά την περίοδο 1952-1981, ενώ στη συνέχεια εμφάνισε τάσεις ανάκαμψης προσεγγίζοντας τα επίπεδα των 1.334 κατοίκων το 2011, γεγονός που οφείλεται κυρίως στην αναβάθμιση των υποδομών και της προσβασιμότητας του νησιού, καθώς και στην ενίσχυση του τουρισμού που δημιούργησε ευκαιρίες απασχόλησης.

Επιπλέον, βάσει στοιχείων της πλέον πρόσφατης απογραφής, το 58,0% του πληθυσμού της Αστυπάλαιας ανήκει στη μεσαία ηλικιακή ομάδα των 25-64. Το 26,5% του συνολικού πληθυσμού είναι απόφοιτοι δημοτικού και το 39,4% απόφοιτοι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Τουριστικές & λοιπές υποδομές

Σύμφωνα με στοιχεία του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου Ελλάδος, στην Αστυπάλαια δραστηριοποιούνται 16 ξενοδοχειακές επιχειρήσεις / ξενοδοχειακές μονάδες (~370 δωμάτια), ενώ σε συνδυασμό με τα ενοικιαζόμενα δωμάτια (~610 δωμάτια) και τα καταλύματα βραχυχρόνιας μίσθωσης (~80 δωμάτια) συμπληρώνουν τη τουριστική προσφορά στο νησί, και τοποθετούνται γύρω από τους 4 αναπτυγμένους οικισμούς της (Ανάληψη / Μαλτεζάνα, Χώρα, Λιβάδι και Βαθύ).

Τα τελευταία έτη έχει παρατηρηθεί ενίσχυση του ξενοδοχειακού δυναμικού, ενώ οι μεγαλύτερες μονάδες ανήκουν στην κατηγορία 3*. Το νησί δεν διαθέτει αναβαθμισμένες ξενοδοχειακές μονάδες 4* ή/και 5*.

Το νησί διαθέτει τουριστικές και λοιπές υποδομές (οδικό δίκτυο, λιμενικές υποδομές, υποδομές υγείας, υποδομές κοινωνικής πρόνοιας & εκπαίδευσης, πολιτιστικές & αθλητικές υποδομές, κλπ.), οι οποίες, ωστόσο, εκτιμάται ότι χρήζουν ενίσχυσης και αναβάθμισης για να υποστηρίξουν την τοπική ανάπτυξη και να βελτιώσουν τις προσφερόμενες υπηρεσίες προς τους μόνιμους κατοίκους και τους επισκέπτες.

© 2020 Deloitte Central Mediterranean. All rights reserved.

Ανάλυση αγοράς & βέλτιστες πρακτικές

Ελληνικός τουρισμός | Γενικά στοιχεία

Η Ελλάδα αποτελεί έναν από τους δημοφιλέστερους τουριστικούς προορισμούς παγκοσμίως με περισσότερα από 15.000 χλμ. ακτογραμμών, 190.000 παραλίες και 6.000 νησιά. Η τουριστική βιομηχανία την τελευταία 10ετία έχει ενισχυθεί σημαντικά, με τις αφίξεις να υπερβαίνουν τα 30,0 εκατ. επισκέπτες το 2019 και τις συνολικές ταξιδιωτικές εισπράξεις να ξεπερνούν τα €18,0 δισ.

Με βάση τις τουριστικές εισπράξεις για το 2019, η Γερμανία αποτελεί την βασικότερη αγορά για τον Ελληνικό τουρισμό καλύπτοντας το 16,3% των τουριστικών εισπράξεων, ενώ ακολουθεί το Ηνωμένο Βασίλειο με 14,1%, η Γαλλία με 6,0% και η Ιταλία με 5,5%. Ο ελληνικός τουρισμός παρουσιάζει έντονη εποχικότητα, με σημαντικές διαφορές μεταξύ των μηνών υψηλής ζήτησης (κυρίως Ιούλιος, Αύγουστος) και των υπόλοιπων μηνών.

Σύμφωνα με εκτιμήσεις του Economist Intelligence Unit, ο αντίκτυπος της πανδημίας του νέου Κορωνοϊού (COVID-19) αναμένεται να επιφέρει συρρίκνωση της ελληνικής οικονομίας κατά 7,0% σε πραγματικούς όρους το 2020. Κύριος μοχλός συρρίκνωσης είναι η αναμενόμενη πτώση της τουριστικής δραστηριότητας, η οποία αντιπροσωπεύει περισσότερο από το 25,0% του ΑΕΠ.

Η Αστυπάλαια ως τουριστικός προορισμός

Παρά την προνομιακή γεωγραφική θέση της Αστυπάλαιας και την ύπαρξη κρίσιμων υποδομών (π.χ. λιμάνι, αεροδρόμιο), η τουριστική κίνηση είναι σχετικά περιορισμένη και βασίζεται κυρίως στην εγχώρια αγορά. Ωστόσο, τα τελευταία έτη παρατηρείται σταδιακή ενίσχυση των αφίξεων και των διανυκτερεύσεων αλλοδαπών τουριστών.

Το 2018 καταγράφηκαν 1.122 αφίξεις και 4.192 διανυκτερεύσεις τουριστών στα ξενοδοχειακά καταλύματα του νησιού, με μέση διάρκεια παραμονής ~4 ημέρες. Ιδιαίτερα χαμηλές φαίνονται οι πληρότητες των ξενοδοχειακών καταλυμάτων στον νησί, καθώς τα τελευταία έτη δεν ξεπέρασαν το 18,0% και το 2018 παρουσιάστηκαν χαμηλότερες του 10,0%.

Σύμφωνα με το Marketing Plan του ΙΝΣΕΤΕ, το προϊόν «Ήλιος & Θάλασσα» αποτελεί το κυρίαρχο τουριστικό προϊόν της περιφέρειας Ν. Αιγαίου. Αναφορικά με την Αστυπάλαια, η ανάδειξη των φυσικών και πολιτιστικών πόρων, και η ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού αποτελούν στρατηγικούς στόχους για βιώσιμη τουριστική ανάπτυξή.

Σύμφωνα με στοιχεία της απογραφής του 2011, τα 3/4 των νησιών της περιφέρειας Ν. Αιγαίου έχουν πληθυσμό μικρότερο των 3.000 κατοίκων, κάτι που αναδεικνύει την πολυδιάσπαση ανθρώπινων και οικονομικών πόρων και τη δυσκολία προσφοράς ισότιμων υπηρεσιών προς όλους τους κατοίκους.

Τάσεις & βέλτιστες πρακτικές

Με βάση την ανάλυση πρόσφατων τάσεων και βέλτιστων πρακτικών από επιτυχημένα παραδείγματα του εξωτερικού αναφορικά με τους τομείς ανάπτυξης απομακρυσμένων (ορεινών ή νησιωτικών) περιοχών, εκτιμάται ότι εκτός από τις ευκαιρίες ανάπτυξης που συνδέονται με παραδοσιακούς κλάδους (όπως π.χ. της γεωργίας και της αλιείας), νέοι τομείς όπως η αειφόρος ανάπτυξη, οι νέες τεχνολογίες και η δικτύωση, υποστηρίζουν και ενισχύουν τη βιώσιμη ανάπτυξη αυτών των περιοχών.

Πιο συγκεκριμένα, με βάση σχετικές έρευνες και μελέτες, οι κύριοι τομείς οικονομικής ανάπτυξης σε απομακρυσμένες περιοχές είναι οι εξής:

Ενδεικτικά επιτυχημένα παραδείγματα

Παρακάτω παρουσιάζονται ενδεικτικά δύο επιτυχημένα παραδείγματα ενίσχυσης του πληθυσμού και της οικονομικής δραστηριότητας σε απομακρυσμένες νησιωτικές περιοχές του εξωτερικού:

- Για το νησί Ama στην Ιαπωνία, η παροχή κινήτρων εγκατάστασης, όπως π.χ. δωρεάν διαμονή και μηνιαίο επίδομα, η ενίσχυση της έννοιας και της κουλτούρας της κοινότητας και η διασφάλιση της αυτονομίας του νέου πληθυσμού αναγνωρίζονται ως οι βασικότεροι παράγοντας επιτυχίας του εγχειρήματος αναβίωσης του νησιού.
- Το νησί Arranmore της Ιρλανδίας, σε μια προσπάθεια αντιμετώπισης της συρρίκνωσης του τοπικού πληθυσμού, προχώρησε στη δημιουργία ενός ψηφιακού «hub» με εστίαση στην αναβάθμιση του τηλεπικοινωνιακού δικτύου και των ψηφιακών υποδομών του, με στόχο να προσελκύσει νέους επαγγελματίες που εργάζονται εξ' αποστάσεως για μόνιμη ή/και περιοδική εγκατάσταση στο νησί.

© 2020 Deloitte Central Mediterranean. All rights reserved.

Βέλτιστες πρακτικές βιώσιμης ανάπτυξης απομακρυσμένων προορισμών

- Ισχυρό **αναπτυξιακό όραμα**, συγκεκριμένη **στρατηγική** και ρεαλιστικό **πλάνο δράσης**, υλοποιήσιμο με τη **συμμετοχή και συνεργασία** της τοπικής αυτοδιοίκησης και των πολιτών.
- **Συνεχής αλληλεπίδραση μεταξύ της τοπικής αυτοδιοίκησης και του μόνιμου πληθυσμού** (π.χ. ενεργή συμμετοχή πολιτών στις αποφάσεις, έγκαιρη και πλήρης ενημέρωση πολιτών, διάγνωση προβλημάτων, αναγνώριση νέων ευκαιριών για την ενίσχυση της ελκυστικότητας του προορισμού).
- Ενίσχυση της **έννοιας και της κουλτούρας της κοινότητας** (πνεύμα και κλίμα ανεκτικότητας, φιλοξενίας, αλληλοσεβασμού, συνεργασίας, κτλ.) η οποία να επιτρέπει την **ομαλή υποδοχή και αποδοχή των νέων κατοίκων** από το μόνιμο πληθυσμό της περιοχής.
- Παροχή **φορολογικών και άλλων κινήτρων** με στόχο την **ενίσχυση της επιχειρηματικότητας** (π.χ. άνοιγμα νέων επιχειρήσεων, μεταφορά έδρας υφιστάμενων επιχειρήσεων).
- Παροχή **κινήτρων εγκατάστασης** (π.χ. δωρεάν διαμονή/στέγαση, χορήγηση επιδόματος, άδεια διαμονής) και **υπηρεσιών υποστήριξης** για ορισμένο χρονικό διάστημα.
- Ενίσχυση **συνεργασίας φορέων τοπικής αυτοδιοίκησης** και **σύναψη στρατηγικών συνεργασιών με διεθνείς εταιρείες και οργανισμούς**.
- **Βελτίωση προσβασιμότητας** και **αναβάθμιση των βασικών** (π.χ. οδικό δίκτυο, λιμενικές υποδομές), **κοινωνικών** (π.χ. υγείας, πρόνοιας, εκπαίδευσης, πολιτισμού, αθλητισμού) και **ψηφιακών υποδομών** (π.χ. δίκτυο τηλεπικοινωνιών, digital hubs)
- Αποτελεσματική και βιώσιμη **εκμετάλλευση διαθέσιμων φυσικών πόρων** και **διερεύνηση εναλλακτικών τρόπων ανάπτυξης του πρωτογενούς τομέα** (π.χ. έναρξη τυποποίησης και παραγωγής νέων προϊόντων, κλπ.).
- Διατήρηση και ανάδειξη της **τοπικής παράδοσης και κουλτούρας** (π.χ. αρχιτεκτονική, γαστρονομία, τέχνες / πολιτισμός) μέσω μέτρων προφύλαξης και στοχευμένων δράσεων ενίσχυσης και προβολής (π.χ. σύλλογοι, εκδηλώσεις, κέντρα ερευνών και διάδοσης)
- Στοχευμένες ενέργειες (καμπάνιες, δράσεις, εκδηλώσεις, κτλ.) για την **προβολή του προορισμού διεθνώς**, την **ενίσχυση της αναγνωρισιμότητας και δημοφιλίας** του και την **προσέλκυση επισκεπτών και νέων κατοίκων**.

© 2020 Deloitte Central Mediterranean. All rights reserved.

Στρατηγική & πλάνο ανάπτυξης

Στρατηγική & πλάνο ανάπτυξης

Για την επίτευξη του οράματος για τη βιώσιμη ανάπτυξη της Αστυπάλαιας, αναγνωρίσθηκαν οι βασικοί στρατηγικοί στόχοι με σκοπό να αναδειχθεί ως ένα νησί «πρότυπο» το οποίο διασφαλίζει στο μόνιμο πληθυσμό του υψηλό βιοτικό επίπεδο, κοινωνική συνοχή και βιώσιμη ανάπτυξη.

Όραμα

Η ανάδειξη της Αστυπάλαιας ως ένα νησί «πρότυπο», το οποίο διασφαλίζει στο μόνιμο πληθυσμό του υψηλό βιοτικό επίπεδο, κοινωνική συνοχή και βιώσιμη ανάπτυξη.

Υφιστάμενη κατάσταση

- Μειούμενος αριθμός μόνιμων κατοίκων
- Μη εδραιωμένος νησιωτικός /τουριστικός προορισμός, με πλούσιο φυσικό περιβάλλον και πληθώρα φυσικών & πολιτιστικών πόρων
- Υποδομές που χρήζουν βελτίωσης
- Περιορισμένες ευκαιρίες απασχόλησης & οικονομικής ανάπτυξης
- Ανάληψη πρωτοβουλιών για δράσεις με στόχο την ενίσχυση της εικόνας και αναγνωρισιμότητας του νησιού

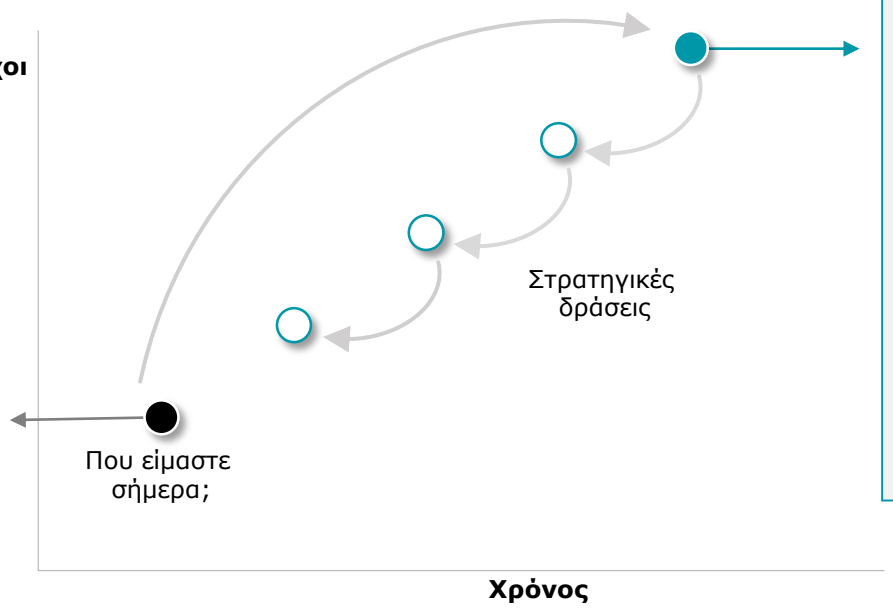

Στρατηγικοί στόχοι

- Διατήρηση μόνιμου πληθυσμού και προσέλκυση νέων κατοίκων
- Αναβάθμιση βιοτικού επιπέδου (υποδομές υγείας, υποδομές μεταφορών, υποδομές εκπαίδευσης, οικιστική ανάπτυξη, κλπ.)
- Ισχυρή τοπική οικονομία και επιχειρηματικότητα, με εστίαση στην καινοτομία
- Εδραίωση στην ελληνική αγορά ως εναλλακτικός τουριστικός προορισμός για ευεξία και χαλάρωση
- Εδραίωση ως «ψηφιακός κόμβος», ο οποίος αποτελεί πόλο έλξης για νέους επαγγελματίες και νεοφυείς επιχειρήσεις

© 2020 Deloitte Central Mediterranean. All rights reserved.

Στοχευόμενο κοινό & ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα

Στοχευόμενο κοινό

Η στρατηγική ανάπτυξη της Αστυπάλαιας θα πρέπει να εστιάσει τόσο στον υφιστάμενο πληθυσμό αλλά και σε νέα τμήματα / κατηγορίες, όπως είναι οι **σύγχρονοι επαγγελματίες στον ψηφιακό κλάδο**, οι οποίοι εργάζονται εξ αποστάσεως και είναι συνεχώς συνδεδεμένοι στο Διαδίκτυο, οι **εναλλακτικοί ταξιδιώτες** που αναζητούν αυθεντικές εμπειρίες και οι **εύποροι συνταξιούχοι ή/και ταξιδιώτες μακράς διάρκειας** που αναζητούν προορισμούς με ήπιο κλίμα και πλούσιο φυσικό περιβάλλον.

Πλούσιο φυσικό περιβάλλον με ήπιο κλίμα, εκτενή ακτογραμμή, και **πληθώρα πολιτιστικών πόρων** (μνημεία, εκκλησίες, φεστιβάλ, κλπ.)

Εύκολη και **απρόσκοπτη προσβασιμότητα** καθ᾽όλη τη διάρκεια του έτους

Προσιτές τιμές ακινήτων και χαμηλό κόστος διαβίωσης, που επιτρέπουν την **εύκολη μετεγκατάσταση νέων κατοίκων**

Ανερχόμενος, **εναλλακτικός τουριστικός προορισμός** με εστίαση στην ευεξία, τη χαλάρωση και την υγιεινή διατροφή

Υψηλό βιοτικό επίπεδο με αξιόπιστες υποδομές και κοινωνικές παροχές

Έμφαση στη **δια βίου μάθηση** και **εκπαίδευση,** την **πρόνοια** και την **κοινωνική μέριμνα**

Ισχυρή **έννοια της κοινότητας** και προώθηση **τοπικών συνεργειών** και **στρατηγικών συνεργασιών**

«**Ψηφιακός κόμβος**» προσέλκυσης νέων επαγγελματιών, εξοπλισμένος με **σύγχρονα ψηφιακά μέσα και τεχνολογίες**

Ευρύ φάσμα **δυνατοτήτων απασχόλησης** (πρωτογενής τομέας, μεταποίηση, τουρισμός, ψηφιακά επαγγέλματα, κλπ.)

Η Αστυπάλαια εκτιμάται ότι πρέπει αρχικά να αναπτύξει/ενισχύσει και στη συνέχεια να προβάλει τα παραπάνω ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα, ώστε να διαφοροποιηθεί από αντίστοιχους προορισμούς και να επιτύχει τους βασικούς στρατηγικούς της στόχους.

© 2020 Deloitte Central Mediterranean. All rights reserved.

Προτεινόμενοι στρατηγικοί άξονες & δράσεις

Βελτίωση & ανάπτυξη υποδομών

- Επέκταση και αναβάθμιση υποδομών **μεταφορών**
- Αναβάθμιση υποδομών **υγείας, πρόνοιας και κοινωνικής μέριμνας**
- Ενίσχυση υποδομών **εκπαίδευσης και Δια Βίου Μάθησης**
- Συντήρηση και αναβάθμιση **αθλητικών εγκαταστάσεων**
- **Πολεοδομική** χωροθέτηση και οικιστική ανάπλαση
- Αναβάθμιση **τουριστικών υποδομών** και ενίσχυση προσβασιμότητας

Ενίσχυση τοπικής οικονομίας & επιχειρηματικότητας

- Αξιοποίηση **Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ)**
- Ενίσχυση της **επιχειρηματικότητας** και της **καινοτομίας**
- Ενίσχυση και ανάπτυξη **πρωτογενούς τομέα**
- Ενίσχυση και ανάπτυξη **δευτερογενούς τομέα**
- Αναβάθμιση και προώθηση **τουριστικού προϊόντος**

Προστασία του περιβάλλοντος & αειφορία

- Προστασία **βιοποικιλότητας** και **φυσικού ανάγλυφου**
- Μείωση **ενεργειακής κατανάλωσης** μέσω της ανάπτυξης πράσινων τεχνολογιών
- Αναβάθμιση **δικτύων ύδρευσης**, **αποχέτευσης και ανακύκλωσης**
- Έργα **αντιπλημμυρικής / αντιπυρικής προστασίας** και προστασίας από τη **διάβρωση των ακτών**
- Προστασία και ανάδειξη της **πολιτιστικής κληρονομιάς**

Ψηφιακή αναβάθμιση & εκσυγχρονισμός

- **Επιμόρφωση και κατάρτιση τοπικής κοινωνίας** σε νέες τεχνολογίες και ψηφιακά μέσα
- Περαιτέρω αναβάθμιση **τηλεπικοινωνιακών υποδομών** και ενίσχυση υπηρεσιών με την **ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών και ψηφιακών μέσων**

Η υλοποίηση του οράματος και της στρατηγικής της Αστυπάλαιας βασίζεται στους παραπάνω προτεινόμενους στρατηγικούς άξονες και δράσεις, ενώ με βάση το αρχικό ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης, αναμένεται να ξεκινήσει το Γ΄ τρίμηνο του 2020 και να ολοκληρωθεί στο τέλος του 2024.

© 2020 Deloitte Central Mediterranean. All rights reserved.

Deloitte.

This document has been prepared by Deloitte Business Solutions Societe Anonyme of Business Consultants.

Deloitte Business Solutions Societe Anonyme of Business Consultants, a Greek company, registered in Greece with registered number 000665201000 and its registered office at Marousi Attika, 3a Fragkokklisias & Granikou str., 151 25, is one of the Deloitte Central Mediterranean S.r.l. ("DCM") Countries. DCM, a company limited by guarantee registered in Italy with registered number 09599600963 and its registered office at Via Tortona no. 25, 20144, Milan, Italy is one of the Deloitte NSE LLP Geographies. Deloitte NSE LLP is a UK limited liability partnership and member firm of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee ("DTTL").

DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL, Deloitte NSE LLP and Deloitte Central Mediterranean S.r.l. do not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about to learn more about our global network of member firms.

This document and its contents are confidential and prepared solely for your use, and may not be reproduced, redistributed or passed on to any other person in whole or in part, unless otherwise expressly agreed with you. No other party is entitled to rely on this document for any purpose whatsoever and we accept no liability to any other party, who is provided with or obtains access or relies to this document.

© 2020 Deloitte Central Mediterranean. All rights reserved